

u vezi s ledom pomalo postane obično; stari mačak kao da se opet pripitomio, premda ga je sad sasvim teško prepoznati. Svi se već naviknu i na dunavske pješake, preko leda jasno se vide glavne i sporedne ceste, magistralni pravci i pobočni smjerovi, zna se kojim putem idu babe što nose piliće na tržnicu, kojim kližači, a kojim ribolovci. Gledaocima više nije zanimljivo da gledaju one što idu preko leda, a jasno je da se ništa poput onoga sa svatovima ne može ponoviti. Pomalo su prestali biti interesantni i zimski kupači, kojih ima u svakome gradu i koji bivaju zapaženi tek kad dođe led. Nikome više nije stalo da gleda kako lokalni advokat, profesor kemije ili takav neki vegetarijanac razbija led, pa se kupa i puše i frkće pred svima, gol i bos, propagirajući zdrav duh u zdravome tijelu. Obala pomalo opusti i više nitko pravo ne vjeruje da ispod leda doista teče ona ista naša zelena, mirisava, jaka i pitoma rijeka, premda zimski kupači žestoko pljuskaju i jasno se vidi da odande pršti voda. Promatrač sve to gleda kao na filmu. Grad pomalo zaboravi na Dunav, kao da je dobio cestu a izgubio rijeku.

A onda, jedne noći, negdje u veljači ili ožujku, začuje se pucanje. Ljudi se trzaju, mrljaju: led je krenuo, pa spavaju dalje. Uvijek se to zbiva noću, kao i sve neshvatljive stvari, kao što djeca noću rastu. Pucanje leda je snažno i odjekuje po ritovima poput kanonade. To su plotuni u počast proljeću, koje se još ne vidi, ali sasvim sigurno dolazi. A djeca u svojim posteljama slušaju taj zvuk i pomalo drhte, zamišljajući da to kroz rupe u ledu tonu sanjke Djeda Mraza, kojih neće biti sve do iduće godine, a možda i nikad više.

Čudno je u siječnju opaziti s obale čamac kako plovi preko vode, crn, malen i jedva vidljiv, dok mu se obrisi u prvi mah miješaju s crtama valova, kao da se i čamac skutrio, kao što se skutrio i čovjek na krmi što ukočenom rukom drži ručicu motora. U druga godišnja doba čamci plove svakojako: i uz vodu i niz vodu, poprijeko i dijagonalno, cik-cak i ukруг. A zimi plove uvijek ravno preko vode, nastojeći najkraćom mogućom putanjom povezati dvije točke na suprotnim obalama. U druga godišnja doba u čamcu je više ljudi, oni nešto rade, vidi se kako mašu *bućkalima*, gestikuliraju u razgovoru ili puše. A zimi je to uvijek samo jedan čovjek, skutren i nabijene kape, kao da je i on dio čamca. Tek ponekad opaziš da negdje na sredini čamca ima još nešto, i da se to miče. To je pas, shvaćaš, i tada, stojeći na obali, na neki čudan način zavidiš onome čovjeku u čamcu, premda ga istodobno i žališ, a i koriš, što je po onome vremenu krenuo na vodu koja podsjeća na rastaljeno olovo.

Reklo bi se da je taj čovjek krenuo na Dunav kao nekakav izaslanik, u ime svih onih koji se po rijeci vrzmaju onda kad se ona raširi silna i raskošna, kad se razvagani i zamiriše i kad joj malo tko može odoljeti. Ali, i Dunav zimi šalje svoje izaslanike u grad. Izaslanike i darove. Njegovi darovi su ribe; njegovi izaslanici i diplomati su graditelji čamaca. I jednih i drugih ima sve manje, ali su zato utoliko dragocjeniji.

Svi gradovi uz Dunav nekada su imali ribarnice, a u većini od njih te su se ribarnice zvale *fišplac*, s naglaskom na prvom slogu. Obično je to bila malena, siva zgrada u kutu gradske tržnice, širokih i uvijek otvorenih vrata na obje strane, kroz koja je vukao propuh, okruglih, umjetnički izrađenih prozora, često s nekim uzorkom od sadre na zidu, koji je odmah